

Utriedený súbor

- podporuje sekvenčné spracovanie

Variant A – súvislý utriedený súbor:

B_1		B_2			B_3		.....		B_b				
2	4	8	12	15	20	23	27						

V tomto prípade idú jednotlivé bloky v súbore za sebou. Problematické je vkladanie dát, keďže pri vkladaní je potrebné dáta s väčšími kľúčmi popresúvať. Výhodné je, keď sú dáta pri vkladaní už usporiadané, prípadne je tu možné použiť externé triedenie (pozri príslušný text). Pri mazaní sa voľné miesto už nezaplňa, ale ponechá sa ako rezerva pre ďalšie plnenie.

V prípade, že potrebujete využiť tento variant a neskôr vkladať ďalšie dáta, je možné pri vkladaní počítať s určitou rezervou, teda zámerne vkladať pri prvotnom vkladaní do bloku menej záznamov.

Pomocou indexu vieme prísť ku ktorémukoľvek bloku.

Nepodporuje fixovanie záznamov – pri vložení prvku je potrebné posunúť popresúvať všetky záznamy s väčším kľúčom ako je vkladany.

Operácia hľadaj (priamy prístup podľa kľúča – implemetácia tabuľky):

Binárne hľadanie:

- modifikácia binárneho hľadania (sprístupni prostredný blok, zisti či je kľúč v tomto bloku - napr. binárnym hľadaním; ak nie, sprístupni prostredný blok v ľavej resp. pravej časti, atď).
- $O(\log_2 b)$ prenosov - pri veľkých súboroch neuspokojivé (b - počet blokov na disku)

Interpoláčné hľadanie:

Predpoklad: Hodnoty kľúčov sú rovnomerne rozdelené (ináč možné, ale menej efektívne).

Princíp: Ak hľadáme kľúč K v intervale blokov $B_L \dots B_R$, snažíme sa odhadnúť relatívnu vzdialenosť polohy K od B_L vyjadrenú

číslo $d \in \langle 0, 1 \rangle$. Z tejto polohy vypočítame číslo bloku, v ktorom kľúč očakávame. (Pri binárnom hľadaní očakávame kľúč vždy v prostrednom bloku bez ohľadu na hodnotu K).

Odhad vzdialenosti $d = (B_L(K_1) - K) / (B_L(K_1) - B_R(K_P))$, kde

$B_L(K_1)$ je kľúč prvého záznamu v bloku B_L a

$B_R(K_P)$ je kľúč posledného záznamu v bloku B_R .

Číslo bloku, v ktorom očakávame kľúč je $\lceil b \cdot d \rceil$.

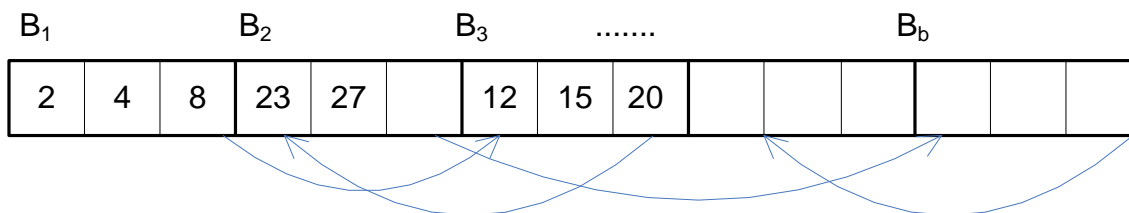
Algoritmus je analogický binárnemu hľadaníu.

Najhorší počet prenosov: $O(b)$, ale priemerný: $O(\log_2(\log_2 b))$

Vo väčšine prípadov je interpolačné vyhľadávania podstatne efektívnejšie ako binárne.

Rovnaké spôsoby hľadania je možné využiť aj v operačnej pamäti pri hľadaní dát v utriedenom poli.

Variant B – nesúvislý utriedený súbor:

V tomto prípade bloky nemusia nasledovať za sebou. Vkladanie tu tak nie je problém. Pri implementácii je potrebné vyriešiť aj management voľných blokov uprostred súboru, rovnako ako pri preplňujúcom súbore (pozri príslušný text).